Colecţia: HOMO RELIGIOSUS
Coperta: Sorin LUCA
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României GHIKA, VLADIM1R
Fragmente postume: texte inedite din arhiva Institutului Vladimir Ghika/ Vladimir Ghika; trad.: Comea Doina; pref.: Hayet Pierre. Cluj-Napoca: Dacia, 2003
ISBN 973-35-1696-1
I. Comea Doina (trad.)
II. Hayet Pierre (pref.)
821.133.1-97=135.1 © **Editura Dacia**
Cluj-Napoca: 3400, Calea Dorobanţilor nr. 3 et. IV tel. 0264/45 21 78, O.P. 1, C.P. 160 e-mail: edituradacia@hotmail.com, www.edituradacia.ro **Bucureşti:** Oficiul poştal 15, sector 6
str. General Medic Emanoil Severin nr. 14 tel. 021/315 89 84, fax: 021/315 89 85 **Satu Mare:** 3600, B-dul Lalelei R13 et. VI ap. 18 tel. 0261/76 91 11; fax: 0261/76 91 12 Căsuţa poştală 509; Piaţa 25 octombrie nr. 12 www.multiarea.ro
Baia Mare: 4800, str. Victoriei nr. 146
Redactor: Dan DAMASCHIN Tehnoredactor: Flavia Maria ŢIMPEA
Comanda nr. 4741

Vladimir Ghika
Fragmente postume

EDITURA DACIA Cluj-Napoca

BCU Cluj-Napoca

Texte inedite din arhiva institutului „Vladimir Ghika”

PREFAŢĂ
la
Selecţia din textele rămase în urma Monseniorului Vladimir Ghika

Gânduri - Viziuni - Reflecţii:
Scrieri spirituale, Meditaţii, Reverii, Maxime, Aforisme, Apoftegme, Proverbe, Sentinţe, Dictoane

Scrierile Monseniorului Vladimir Ghika cuprinse în cartea de faţă, ar putea face obiectul unei clasificări pe care cuvintele mai sus menţionate o definesc. Totodată aceste scrieri ne obligă şi la o reflecţie asupra omului şi a existenţei sale.

Cine este însă persoana care îşi propune să prezinte unor cititori şi admiratori ai Mgr Vladimir Ghika noi scrieri şi mărturii rămase în urma sa? Iată, o întrebare legitimă căreia mă simt obligat să răspund. Sunt un francez de şaptezeci şi unu de ani, mă numesc Pierre Hayet şi sunt cofondator al **Institutului Vladimir Ghika.** Acest institut a luat fiinţă în 1989 şi, de la această dată, mi-a revenit obligaţia să asigur Secretariatul General al Asociaţiei, care de la început a numărat (şi numără) personalităţi de prestigiu din Franţa, Europa de Vest, dar şi din România. Pentru a da o idee cititorului român asupra calităţii Institutului, voi cita doar câteva nume din mai lunga listă a membrilor săi: Prinţul Alexandru Ghika (diplomat), Contesa Manola de Briey (nepoata Monseniorului), Jean Daujat (om de ştiinţă, laureat al Academiei Franceze), Elisabeth de Miribel (carieră în diplomaţie, dar cunoscută şi ca scriitoare), Jean Mouton (diplomat şi om de litere), Petru Rosetti-Bălănescu (bizantinolog), Sergiu Grossu (scriitor), Nicolae Balotă (scriitor), Daniel Massignon (fizician). Câţiva dintre aceşti membri azi nu mai sunt în viaţă.

Se mai pune întrebarea cum „l-am cunoscut” pe monseniorul Vladimir Ghika. Acest lucru s-a întâmplat datorită deosebitei atenţii a unei bibliotecare din orăşelul în care trăiesc: Châtillon-sur-Seine, situat la izvoarele Senei. Cunoscându-mi interesul pentru istorie, această

bibliotecară mi-a recomandat o carte. Era **La Memoire des Silences** (Memoria tăcerii), având ca subtitlu **Vladimir Ghika (1873-1954),** un nume încă necunoscut mie. în schimb, despre autoarea acelei biografii, domnişoara Elisabeth de Miribel, ştiam că fusese în 1940 secretara Generalului De Gaulle - cea care redactase Apelul Generalului la rezistenţă, adresat poporului francez.

Citind lucrarea sus-amintită, am dat de numele unei localităţi, mai curând al unui sătuc, Auberive, având o mănăstire fondată în Evul-Mediu de către un unchi al Sfântului Bernard. Tocmai acest sat, pe care-l cunoşteam foarte bine, fusese ales de Mgr Vladimir Ghica, în anii '20, pentru a fonda acolo o comunitate religioasă, numită Casa sau Opera de Caritate Saint-Jean. Dar cartea lui Elisabeth de Miribel a trezit în mintea mea o întrebare al cărei răspuns părea simplu la o primă abordare, dar care, pe atunci, nu bănuiam cât va fi de greu de găsit. întrebarea era ce anume trebuie să fac pentru a ajunge să cunosc bine viaţa şi opera Mgr. Vladimir Ghika.

Intr-o primă etapă, am început prin a trece pe fişe numele tuturor

i **>«M • .< >. ir II ilor citate în cărţile consacrate Monseniorului. Mi-a venit apoi ideea du a CUM o structură care să permită difuzarea gândirii sale. Astfel, deja an iHui 11)88, a început să prindă contur Institutul Vladimir Ghika, al , ai i ii M 1 1 | 1 1 II a şl rămâne în continuare strângerea de manuscrise originale, iln ii iim n|in i arţi, fotografii, documente provenind de la sau despre Mgr Vlwlimii i iiiika Am scris tuturor persoanelor ale căror nume le aveam pe**

ii ■•ii. ii iini iiiiin in inculcarea dea le întâlni şi a obţine mărturii de la ele.

I *n n i II i H II H1 . 1 m am deplasat pentru a vizita diversele comunităţi n»lit)Mn« ni ni' ni a nas|ii'tn fusese Monseniorul. De pildă, pe Lazarieni;

.. .. (II ii ic I illns dn la Charite), cu reşedinţa rue du Bac; pe

llHMtlnlt III! |IM I UIMI im anii Aiu|olicum de la Roma. Am luat legătura cu *.<«*« MMIIMIII* I MI .. I mim vilul, i j. vduit sau sprijinit; cu toate personalităţile

MIM» nu fHi 'l iiin .... im ni iin studii Jacques şi Raisa Maritain şi

MHI lm .. ..ii.nţ.i i n tnţi pmlaţii care au organizat Congresele tMiliaiiain *m* ln*Mina|lnnaU ln lume, ţinând cont de faptul că Vladimir i «IM H NI H un [1] * mi .ni l..... li ilnii nl iiiustui organism.

In MMlHlMntlH VI'I .... In tevlolâ n succintă listă de comunităţi,

n mirt. I|M MIMUlMH |IMI NN NI «in. im. vnninl |ienlm a le solicita documente,

- - « ■ - » • ■ liîNMinniln lnint|i ii" t« .. .. arhivele Părintelui

M« IMUNIi«| iniitini [1]1 I»IN*HCM, ,,) i nu nl iln Sliidll Maulam, Coreul „Prietenii im i Mliin MMuNiunun ici im . 1 1 «ii. ..... ,i I ninţul (f.ucţia manuscrise

U

orientale); Asociaţia Charles Peguy; Congresul Euharistie Internaţional; Fondul Arhivelor Lazariene; Fundaţia Cardinal Toumet; Adociaţia Francis Jammes; Arhiepiscopia Parisului; Ministerul Afacerilor Externe; Publicaţii la care Monseniorul a colaborat; contacte cu persoane care l-au cunoscut şi care au depus mărturii.

Astfel am alcătuit un fond de arhivă cuprinzând mai bine de două mii de dosare şi care continuă să crească.

Actualmente, investigaţiile mele se orientează spre Japonia (unde am descoperit o călugăriţă franţuzoaică, în vârstă de 94 de ani, care l-a cunoscut pe Vladimir Ghika cu prilejul instituirii unui Ordin Carmelit la Tokio, în 1932) şi alte ţări asiatice pe care Monseniorul le-a vizitat în misiunile sale caritabile.

în 1989 am pornit spre România, pe urmele Monseniorului Vladimir Ghika, făcând escale la Bucureşti, Cluj, Constanţa, Sibiu, Bacău, ceea ce mi-a permis să mă apropii şi de această ţară, în care Monseniorul a sălăşluit sporadic, o vreme, şi unde, mai apoi, şi-a găsit locul definitiv al trecerii sale în eternitate - în închisoarea comunistă Jilava - ca martir al Bisericii Catolice. Dar tot de prin 1989, Monseniorul a devenit locatarul sufletului meu şi. pentru această binefacere nu contenesc să-i aduc mulţumiri.

în continuare, voi încerca să schiţez un portret spiritual al autorului, pentru persoanele care nu au avut prilejul să citească din reflecţiile Monseniorului Vladimir Ghika apărute anterior, în traducere, la Editura Dacia.

Viaţa lăuntrică a Monseniorului se poate defini prin Iubirea de Dumnezeu, dovedită prin iubirea de oameni. Vladimir Ghika - Om al lui Dumnezeu, ieşit din comun - îşi presimţea poate destinul când, la 21 mai 1902, rostea următoarele cuvinte: „Nu ştiu ce-mi rezervă viitorul. Dar dacă Dumnezeu îmi acordă o viaţă de om, fie că voi deveni preot, sau călugăr (ceea ce-mi doresc atât de mult), fie rămânând şi numai un simplu laic (în jurul meu existând atâtea obligaţii şi afecţiuni care mă reţin), ceea ce ştiu şi pot spune de pe acum, e sigur că, orice aş deveni, voi fi un APOSTOL. Un apostol, adică un om al lui Dumnezeu. Ceea ce înseamnă că-mi voi dedica întreaga activitate, cu sprijinul lui Dumnezeu, acestui scop mărturisit, şi o voi face cu o dăruire totală".

Fără a stărui asupra datelor sale biografice, voi încerca mai degrabă, pe baza unor scrieri spirituale, să-i definesc cursul vieţii, - sanctificată prin moartea sa, în închisorile comuniste din România, ca un adevărat mărturisitor al lui Christos. „Suferinţa - spunea Monseniorul - ocupă un loc important în viaţa mea; prin ea m-am îmbogăţit poate cel mai mult lăuntric". însăşi deviza familiei era „Per Aspera ad Astra"[1][2].

Om al reflecţiei, a îmbrăţişat credinţa catolică de rit latin ca o încununare a celor cincisprezece ani de studiu, de cercetare, de perfecţionare morală şi de iubire de Dumnezeu, ne spune Vladimir Ghika, tot în 1902, precizând că ţara sa „ar trebui să fie puntea de legătură între cele două civilizaţii şi religii - punctul de plecare al Unităţii Creştine".

Sfinţit ca preot la 7 octombrie 1923, Monseniorul îşi diversifică activităţile, manifestând o sete nestinsă de acte caritabile, de rugăciune şi de creaţie. Iubirea de aproapele răzbate în diferitele variante ale admirabilelor sale rugăciuni parafrazate, „Fratele Nostru". Să medităm împreună una dintre ele:

„Frate al Nostru, care eşti pe pământ,

„Sfmţească-se numele tău în cugetul nostru,

„Vie (ceasul) împărăţiei tale în noi, înainte ca moartea să ne surprindă, „Fie ca voinţa ta şi a noastră să devină una singură, cea a lui Dumnezeu; atunci pământul ne va fi ca un cer,

„Fii binecuvântat pentru bucuria pe care ne-o prilejuieşti, dăruindu-ţi pâinea cea de toate zilele,

„Şi ne iartă nouă de-a nu-L fi recunoscut din prima clipă pe Dumnezeu în suferinţele tale, precum şi noi te iertăm de-a nu fi înţeles îndată ajutorul tău,

„Şi nu ne lăsa să ne îndepărtăm de sufletele voastre,

„Ci să fie astfel încât iubirea noastră comună de Dumnezeu şi iubirea noastră mutuală întru Dumnezeu să ne scape de cel Rău,

„Da, aşa să fie[1][2][3] - Şi de ce n-ar fi aşa?"

Vladimir Ghika a fost un participant activ, alături de elita intelectuală catolică pariziană, la reuniunile de joi găzduite de Jacques şi Raisa Maritain, unde se dezbăteau în spirit novator toate problemele societăţii.

---

1 Toate notele de subsol aparţin traducătoarei.

2 Prin greutăţi spre stele.

3 Formula rituală, Amin.

Tot de concepţie înnoitoare, poate prea înnoitoare pentru a fi putut reuşi, a fost şi instituirea aşezământului de caritate „Saint Jean" de la Aubârive. Această „Societate auxiliară de misiuni" (care a eşuat, deşi se bucura de un indult pontifical) era de o mare supleţe şi avea drept metodă adaptabilitatea „la toate situaţiile şi la toate nevoile". Acest cuvânt revine adesea în textele lui Vladimir Ghika sub expresia de „teologia nevoii".

îl regăsim pe Monsenior la Villejuif, sărac printre săraci. Pentru mulţi această „experienţă" nu mai există decât ca amintire: o baracă înfiptă în zona dezmoşteniţilor. Şi totuşi, câte învăţăminte ar fi de desprins din ea:

„Doamne, binecuvântează-mă cu mâna şi inima săracilor Tăi,

„Doamne, zâmbeşte-mi prin ochii săracilor Tăi,

„Doamne, primeşte-mă, într-o zi, în comunitatea sfântă a săracilor Tăi."

Un limbaj izbitor de simplu, de o noutate imprevizibilă, dezvăluie o sensibilitate poetică tulburătoare şi o gândire care readuce la suprafaţă lucruri uitate şi redă viaţă relaţiilor interumane vlăguite.

Aproape de Dumnezeu era Monseniorul Vladimir Ghika fără încetare, practicând caritatea, fondând spitale pentru săraci (Bucureşti 1906 -1913), pentru leproşi, pentru răniţii războaielor care s-au succedat: 1913 (Războiul Balcanic), 1914-1918(Primul Război Mondial), 1940-1945(Al Doilea Război Mondial), cutreierând Europa de la un capăt la altul, oprindu-se acolo unde era nevoie de ajutor. într-unul dintre aceste popasuri a implantat la Bucureşti Ordinul de Caritate al Surorilor Saint Vincent de Paul. Tot pe atunci l-a cunoscut pe Părintele Schorung, un călugăr lazarian francez, care, începând din 1931, i-a devenit confesor şi părinte spiritual.

înainte de-a vorbi mai amănunţit despre împrejurările morţii Monseniorului Ghika, aş dori să fac trimitere la unele reflecţii ale sale în legătură cu trecerea noastră spre cealaltă viaţă:

„Moartea ar trebui să fie cel mai important act al vieţii noastre. Dar numai Dumnezeu e în măsură să-l cunoască";

· Cartier parizian; pe atunci, unul dintre cele mai mizere.

„N-ar fi atât de greu să murim, dacă n-ar trebui, pentru o clipă cel puţin, să încetăm să iubim";

„Orice om are mai multe rudenii printre morţi decât printre cei vii";

„Cine n-a învăţat să se mortifice nu va şti nici să moară".

Acest ultim gând este un rezumat premonitoriu al propriei sale morţi. Vladimir Ghika va îndura pierderea calităţii de om liber, degradarea socială, în sfârşit, suferinţa fizică şi moartea.

în anii '44, România este „eliberată" de trupele de ocupaţie ruseşti, care instalează în ţară un regim ale cărui efecte vor dura până în... decembrie 1989. Cum a reacţionat Monseniorul Vladimir Ghika la toate aceste evenimente? în modul cel mai senin posibil: clădirea în care locuieşte este avariată de o explozie, Monseniorul doarme pe o saltea întinsă pe duşumeaua unui coridor; drept pătură se foloseşte de sutană şi de ampla sa pelerină; o fereastră cu geamul spart îi serveşte ca unică sursă de lumină; bolnav fiind, suferind de nişte sincope succesive, este nevoit să se supună la două operaţii, fără ca buna sa dispoziţie să-l părăsească. îi scria unui prieten că pe masa de operaţie a primit sfânta împărtăşanie, adevărat privilegiu al unei stări de har (deoarece, din lipsă de medicamente, n-a fost adormit), rezistând cu abdomenul deschis sub un cer, şi el, deschis.

în ciuda unei sănătăţi fragile, el îşi continuă cu ardoare apostolatul, într-o stare de fericire - spun cei apropiaţi lui.... de fericire inconştientă şi copilăroasă - vor spune alţii... Cert e că la el totul era orientat spre un scop unic, acela de-a împlini voia lui Dumnezeu, urmând calea pe care o recomandă în ale sale *Gânduri pentru zilele ce vin*\ „Nu-L iubim pe Dumnezeu aşa cum se cuvine dacă, iubindu-L, nu reuşim să-i facem şi pe ceilalţi să-L iubească".

Corespondenţă violată, vizite interzise, filaje, erau semnele prevestitoare ale unei iminente arestări. într-adevăr, ea s-a produs pe stradă, în timp ce Monseniorul se îndrepta spre locuinţa unui bolnav paralizat. O maşină a oprit brusc lângă el, a fost înhăţat de doi necunoscuţi şi dus într-o închisoare a Securităţii. Acolo, în timp ce era condus spre interogatorii, era supus unor insulte şi brutalităţi; i se călca pe picioare, era împins, tras de păr, scuipat. Dar atitudinea sa era aceea a omului care scrisese: „Dacă suferi pe nedrept, mulţumeşte-l lui Dumnezeu, atât pentru nedreptatea ce ţi se face cât şi pentru suferinţa ta...; ai prefera oare să suferi pe bună dreptate?"

încarcerat întâi în mănăstirea-închisoare de la Căldăruşani; apoi, la Jilava. Ancheta începe la 19 noiembrie 1952. Ea se desfăşoară sub ameninţări, umiliri menite să distrugă personalitatea deţinutului. De pildă, Monseniorul e azvârlit în celulă doar în maiou, indispensabili şi şosete. La 24 octombrie 1953 se deschide procesul. Motivele inculpării sunt: - informaţii furnizate Vaticanului „imperialist"; - corespondenţă cu fratele său Dimitrie, fost diplomat, refugiat în Elveţia. La proces i se atribuie un apărător din oficiu. Când acestuia Preşedintele completului de judecată îi dă cuvântul, Monseniorul se ridică în picioare strigând: „Nu vă dau voie să vorbiţi în numele meu!" (Peripeţiile de la proces au fost relatate de Monseniorul Hieronim Menges care făcea parte din acelaşi lot şi fusese prezent în sală). Era atâta forţă în vorbele şi atitudinea octogenarului plăpând, mărunt, slăbit de regimul carceral, încât în sala de judecată s-a lăsat o linişte totală. Când judecătorul îşi revine din stupoare, dă ordinul ca inculpatul să fie evacuat. Doi miliţieni, încercând în zadar să-i desfacă mâinile

încleştate de bară, nu reuşesc să-l scoată. Atunci Preşedintele suspendă procesul, evacuând întreaga sală. Audierile reîncep câteva ore mai târziu, dar în absenţa inculpatului. A fost condamnat la trei ani de detenţie, la Jilava.

A urmat o perioadă care, deşi prea puţin cunoscută, constituie poate punctul culminant al existenţei sale. De bună seamă a suferit, dar aşa cum spunea în *Convorbiri spirituale* „Suferinţa este [...] o vizită a lui Dumnezeu; un fel de sacrament nemaiauzit, prin care Fiinţa Eternă vine la noi, pe fondul unui neant, al unei absenţe, în care privaţiunea, nu numai de un lucru, ci de un lucru iubit, posedat ori dorit, înseamnă Dumnezeu şi poate produce un har [...] Este o vizită, dar una misterioasă, o vizită a fiinţei supreme, pătrunzând în noi tocmai prin acea împuţinare a fiinţei noastre, prin acea lezare a iubirii noastre...” Acea iubire Vladimir Ghika o oferea tovarăşilor săi de celulă, fraţilor săi, cărora le consacra tot timpul de care dispunea. Le vorbea adesea despre suferinţă şi despre Providenţa lui Dumnezeu.

între timp forţele îi scădeau. începând din 13 mai 1954, a încetat să mănânce, continuând însă să se roage şi să vorbească cu deţinuţii din preajma sa. în ziua de 16 mai, s-a stins în pacea lui Dumnezeu. Moartea sa ne retrimite cu gândul tot la acea profesiune de credinţă pronunţată în 1902 şi aplicată apoi de-a lungul vieţii sale: „Promitem să strigăm atât de tare Adevărul creştin încât şi surzii să-l audă, să ne punem sufletele atât

de mult la treabă încât şi cei mai insensibili să fie emoţionaţi. Cu harul lui Dumnezeu, astfel de acţiuni vor schimba poate ceva în lume. Iar omul să nu poată oare spera, atunci când este cu Cel care poate totul?”
PIERRE HAYET Cofondatorşi Secretar General al Institutului VladimirGhika

CUVÂNT ÎNAINTE

Ca traducătoare, în acest sumar cuvânt introductiv, încep prin a mulţumi domnului Pierre Hayet, Secretarul General al Institutului Vladimir Ghika, pentru că mi-a pus la dispoziţie aceste texte (cele deja descifrate) din mulţimea însemnărilor rămase în urma Monseniorului Vladimir Ghika, scrise mărunt, cu prescurtări, corecturi, pe bucăţele de hârtie, pe fragmente de plicuri, pe foi de agendă. îi mai sunt recunoscătoare domnului Hayet pentru efortul de-a fi adunat cu tenacitate aceste relicve pe parcursul a mai bine de zece ani şi, mai ales, de-a fi descifrat o parte din ele, atât cât i-a stat în putinţă (în ultima vreme, fiind nevoit să se folosească chiar şi de o lupă electronică - după cum mi-a mărturisit domnia sa într-una dintre scrisori). Cine aruncă o privire peste aceste însemnări, îşi dă seama de munca uriaşă depusă în vederea reconstituirii lor. Din aceleaşi motive, cititorul va privi cu oarecare îngăduinţă posibilele mici erori de descifrare, care vor fi poate descoperite, în timp, de vreun cercetător grafolog. în sfârşit, al treilea motiv de recunoştinţă constă în faptul că domnul Pierre Hayet a reuşit prin stăruinţele sale să urnească din loc, la Bucureşti, întocmirea „Dosarului Vladimir Ghika" în vederea beatificării - luată în discuţie de Sfântul Părinte Papa loan-Paul al ll-lea, cu prilejul vizitei sale în România.

De asemenea, ţin să mulţumesc fiului meu care s-a ocupat de computerizarea şi tehnoredactarea (într-o primă formă) a traducerii de faţă şi îndeosebi pentru unele observaţii judicioase făcute pe marginea textului tradus.

în continuare, m-aş raporta la unele greutăţi pe care le-am întâmpinat traducând aceste texte. Mă refer mai ales la acele cazuri când reflecţiile iau forma unor notări succinte, eliptic exprimate, lipsite de întregiri contextuale de sens. Ele par a fi destinate mai curând fixării lor - în scop personal, de aducere aminte - decât publicării într-o formă mai amplu elaborată. în aceste cazuri, transpunerea textului din franceză în română prezintă anumite dificultăţi de interpretare, lăsând uneori loc dubiului asupra fidelităţii faţă de sensul adevărat atribuit de autor unor cuvinte polisemantice. De pildă, cuvântul „peine" poate însemna atât „suferinţă" cât şi „pedeapsă" - şi e greu de ales între ele, în absenţa unui context integrator. Pentru a evita aceste posibile alunecări de sens, am recurs la lecturi comparative din volumele de mărturii traduse mai demult. Am reuşit oare totdeauna să pătrund în însuşi miezul unui gând atât de eliptic exprimat?

în ciuda acestor câtorva incertitudini semantice, nutresc totuşi speranţa că traducerea nu ştirbeşte prea mult înţelesul adânc al cărţii. O carte de reflecţii tulburătoare, care pune în ecuaţie, pe de-o parte, - mai stăruitor poate decât în gândurile şi mărturiile anterioare - totalitatea cu infinitele-i necunoscute, indicând deopotrivă şi limitele cognoscibilităţii umane. Gândirea Monseniorului VladimirGhika pătrunde până la aceste limite, dincolo de care, în viziunea sa, se întind abisurile nemărginite, nesfârşitele mistere, secretele insondabile ale tuturor fiinţărilor trecute, prezente şi viitoare, care se întrepătrund în interioritatea şi exterioritatea lor, devenind totodată de-a pururi prezente în Eternitate. Pe de altă parte, cartea rămâne, la fel ca celelalte publicate anterior, şi o carte de îndrumare spirituală, mai degrabă de trezire la o viaţă spirituală autentică, inducând gânduri, atitudini interioare, sentimente, ca tot atâtea repere pentru cel care doreşte să descopere calea care duce spre desăvârşire, spre Dumnezeu.

Doina Comea

I. DUMNEZEU - EXISTENTĂ

t

558 Nimicul, o primă consecinţă a Unicului Dumnezeu, a lui Dumnezeu Cel Unic.

917 Nimicul care poate fi totul, şi Nimicul care nu poate şi nu va putea niciodată să fie.

910 Fiinţa-semn al lui Dumnezeu.

*

282 „Fiinţa-fără-rezervă"este Dumnezeu.

*

913 Fiinţa pătrunde.

915 Eternitatea Fiinţei şi cea a Neantului.

*

274 Dumnezeu Cel Real, Adevăratul Dumnezeu care şi-a dat numele şi sensul oricărei realităţi şi care face astfel încât realul este real şi ne garantează pentru el.

*

1085 Inexprimabil Abis de Realitate, Prezent pretutindeni şi de-a pururi este Dumnezeu.

276 Dincolo de Dumnezeu nu este nimic. Şi nu este nimic decât dincolo de Dumnezeu. Şi numai Dumnezeu poate concepe în El acest nimic de dincolo de El, pentru ca să facă ceva din el.

277 Cu Dumnezeu, se poate spune că „Totul" nu e niciodată tot; şi că nimicul nu există (nu e de conceput) doar ca fiind la dispoziţia Sa.

*

278 Numai pentru că Dumnezeu *este,* într-un mod atât de perfect, atât de absolut, atât de unic, Neantul *nu este*; iar, pe de altă parte, acesta nu poate fi negat ca *alăturat* lui Dumnezeu

*

279 în Dumnezeu abstracţiunea e, cum s-ar spune, înlocuită cu transcendenţa.

*

280 Dumnezeu e tot atât de departe de calcul cum e şi de hazard.

*

283 Pudoarea lui Dumnezeu e mare ca şi El.

*

284 *E Sfera-invizibilă,* şi invizibilă, prin esenţa ei.

*

600 Absenţele. Sau, ceea ce putem numi absenţele lui Dumnezeu.

Sau, ceea ce poate fi forma unei absenţe de trecut sau de viitor (ori de prezent).

*

902 Gloria Absenţei.

*

458 O lume întreagă separă obiectul cel mai *rar* de obiectul *unic* (de obiectul care nu poate fi decât *unic).*

*

3 Satană, „îţi voi dezvălui un mare secret: Cel despre care se spune că n-are început, încă nici n-a început. Iar Cel despre care se spune că n-are sfârşit, deja a şi sfârşit..."

911 Nu există altă necesitate absolută decât aceea de Dumnezeu.

DUMNEZEU - NATURA ŞI ATRIBUTELE SALE

273 Dumnezeu nu e abstract şi nici abstracţiune. Abstractul se degajă dintr-un compus. Există diferenţă între *degajat* şi *angajat.* în Abisul creaţiei şi al analogiei.

285 Dumnezeu nu depinde decât de El-însuşi în ceea ce face şi în ceea ce este.

342 Secretul înţelepciunii se află chiar în natura lui Dumnezeu.

311 Profunzime şi joc al Libertăţii Divine se manifestă după voia Iubirii Sale.

293 însăşi fiinţa lui Dumnezeu este o fiinţă a iubirii.

294 Dumnezeu e iubire. El nu este iubirea. Deoarece iubirea ar fi atunci însuşi Dumnezeu, sau mai mult decât Dumnezeu.

★

296 Dumnezeu *este* iubire, El nu iubeşte numai. Dumnezeu *este* iubire; şi, atunci când iubeşte, El nu este numai Cineva care ne iubeşte.

297 Dumnezeu e gelos doar pentru iubirea Sa. în rest, nu are nimic
de invidiat sau de temut. Şi numai pentru noi este El gelos în acea iubire, şi ţine să fie aşa.
*
238 Dumnezeu, singurul cuvânt pe care nu-l uităm, nici chiar atunci
când pe El însuşi îl uităm.
313 Imensitatea Bunătăţii lui Dumnezeu are deopotrivă imensitatea naturii ei şi aceea a aplicării ei.
*
314 Singura mânie a Preamilostivului este atunci când voim să-l împiedicăm până şi Milostivirea.
*
316 Dumnezeu, iubindu-ne cu dragostea Sa pentru Sine, Se depăşeşte cu toată infinitatea Sa, şi tocmai
prin Ea.
*
317 îndurările şi Asprimile lui Dumnezeu sunt obiecte de scandal pentru imbecili.
*
298 Dumnezeu şi Dimensiunile.
*
403 Cu dimensiunile sale de miliarde de ani-lumină, Universul vizibil
nu poate să servească nici măcar ca scară pentru a măsura statura lui Dumnezeu[4]
*
299 în ochii noştri, *nemărginirea* lui Dumnezeu îl face să pară că Se *depăşeşte* mereu în El şi în afara
Lui.

[4]Lipsa unui punct final (cf. mss.), la sfârşitul acestui fragment (dar şi al altora), poate să sugereze ideea de continuitate, de prelungire a gândului enunţat, în paragraful următor.

DUMNEZEU OMNIPREZENT

301 Dumnezeu, prin transcendenţă - nicăieri; Dumnezeu, prin prezenţă - pretutindeni.
*
303 Dumnezeu ni se prezintă fără încetare, dar nimic în afara Lui nu îl reprezintă şi nici o formă nu ni-L descoperă.
*
302 Dumnezeu e *totdeauna* şi în *toate* mai aproape de noi decât suntem noi de El.
*
353 Umbra lui Dumnezeu indicând Secolele Secolelor, întru Veşnicie, pe Cadranul Stelar...
*
319 Cel Veşnic veşniceşte[5] tot ce atinge şi, ca atare, acolo unde atinge.

DUMNEZEU - IMUABIL - PERFECT

306 Dumnezeu nu poate să fie altfel decât este.
*
312 Cel ce nu poate fi altfel, poate să fie, în El-însuşi, în alt fel Acelaşi.
*
1073 Dumnezeu e unic, în toate.

DUMNEZEU CEL VEŞNIC

275 Nimic mai real decât realitatea Celui Etern. Nimic mai etern decât Eternitatea Celui Etern.
286 Dumnezeu Cel fără intermitenţe.

DUMNEZEU TREIME

288 Natura lui Dumnezeu e întreit Sfântă: în fiinţa Sa, în inteligenţa şi iubirea Sa; precum şi în cele trei persoane ale Sale, fără ca ele să se separe sau să se compună; aceste trei Sfiinţenii având o singură figură care se învederează - acel „intus legere"[6] la Fiu şi acea Reuniune de Iubire în uniunea de iubire la Spiritul Sfânt.
*
289 în Sfânta Treime, Suprema Distincţie a Inseparabililor constă în Singularitatea Pluralului lor.
290 Tatăl se cunoaşte divin în Fiul şi Se recunoaşte divin în Spiritul Său.

[5] în franceză „infinise". cuvânt creat, care dezvăluie la autor o discretă tendinţă ludică, pe care traducerea încearcă să o redea printr-un echivalent românesc - inexistent în lexic.
[6] „citire în interior".

Posesia perfectă a lui Dumnezeu de către Dumnezeu însuşi este tocmai temeiul unităţii Sale vii.

CUNOAŞTEREA LUI DUMNEZEU PRIN RAŢIUNE ŞI PRIN CREDINŢĂ

Monstruozitatea Hazardului. Inepţia Fatalităţii.
Finitul ca umbră şi ca martor al infinitului.
Neexplicatul care nu e decât Inexplicabilul.
Analogia în Disproporţie.

Analogia *fiinţei* ca *„proporţie a tot ce este*", ca *tot* (şi nu a vreunei calităţi, a unei proprietăţi, a unei părţi sau a unui caracter etc. etc.).

Anumite ignoranţe ale lui Dumnezeu se numără printre perfecţiunile Sale esenţiale - şi, atunci când El le vrea, ele sunt dintre acelea care, la scara noastră, ne par cele mai înalte (sfinte).

*

Dumnezeu nu este obiect de experienţă.

340 Dumnezeu este, Dumnezeu trăieşte - Dumnezeu iubeşte.
Dumnezeu gândeşte, - Dumnezeu voieşte - Dumnezeu alege. Dumnezeu dispune - Dumnezeu conduce. Dumnezeu încununează.

343 Dumnezeu Se caută în imaginile Sale; şi prin această căutare
- care ne dă viaţă - El se regăseşte.
*

345 Dumnezeu depăşeşte mereu; iar opera Mâinilor Sale se
recunoaşte după aceea că ea nu numai depăşeşte, dar poate să *se* şi depăşească.
*

347 Dumnezeu nu se mulţumeşte numai să ne iubească, El mai *iubeşte şi să* ne iubească
*

348 La Dumnezeu, mila are mereu dreptate, iar dreptăţii îi este mereu milă.

346 Dumnezeu este mai iubitor decât este El iubit. Dumnezeu e
singura fiinţă care nu poate fi niciodată în aceeaşi măsură iubită în care ea iubeşte.
*

76 „Cel ce trebuie să vină încă nu a venit” - „Cel ce va reveni încă
nu a venit”-

II. DUMNEZEU: OPERĂ DE CREAŢIE

*

a) Făcută de El

923 Viziune a Neantului - în semnificaţia sa.
918 Nimicul, un apel la creaţie.
*

675 într-o lume fără Dumnezeu, Hazardul ar fi un fel de supranatural al Fatalităţii.

907/3 Fără *spirit,* nimic nu se urneşte. Iar gândirea umană spunea deja acum două mii de ani, chiar fără să cunoască plenitudinea luminii divine: „Mens agitat molem”[7].

905 Spiritul Centrului. Spiritul circumferinţei. - Spiritul a ceea ce leagă centrul de circumferinţă şi, din toate părţile.

957 Porunca începutului. - Şi modalitatea poruncii (sic)[8].

320 Dumnezeu nu creează nici din necesitate, nici din utilitate, nici din capriciu: El *creează* însuşi *actul creaţiei,* la modul absolut, înţelept şi sfânt. Actul Creaţiei este deja o creaţie şi e cea dintâi.

341 Dumnezeu dă nu numai un sens tuturor lucrurilor, ci *este Sensul* însuşi a toate câte sunt.

321 Ordinea lui Dumnezeu e fără *calcul* premergător.

322 Origine care nu înseamnă un început.

326 Dumnezeu creează fiinţe; stabileşte, organizează şi armonizează cauze; instaurează legi; şi pune condiţii.

*

324 Ştiinţa articulaţiilor. - Şi misterul *articulării,* tocmai datorită *punctului în care părţile se articulează.*

*

323 Punctul geometric al continuităţii în discontinuitate şi al discontinuităţii în continuitate. Punct la care acestea revin. Rolul *Intervenţiilor.*

*

1078 Formele sub ascultarea spiritului, iar materia sub ascultarea formei.

*

953 Formă a lui Dumnezeu aparţinând oricărui lucru. - Şi ce anume înseamnă formele deformate (prin intruziunea altor forme, izvorâte şi ele din aceeaşi sursă).

409 Universalitatea alcătuirii în lumea creată.

b) Nimic în afara Lui

300 Dumnezeu nu are frontieră; şi tot ce El a creat, având totuşi ceva ce separă de Dumnezeu, poartă dinspre Dumnezeu semnul acelei lipse de frontieră, iar dinspre noi, acele frontiere necesare de la care între Dumnezeu şi noi, în ce priveşte lucrările lui Dumnezeu, apare o stare fără asemănare, care implică toate diferenţierile create şi toate interferenţele Divine, cu o profunzime de necuprins, în tot ce poate fi *atingere* Divină, supranaturală şi naturală.

c) Atunci când El a crezut de cuviinţă

329 Timpul nu e ca o ezitare a lui Dumnezeu, sau ca o inferioritate în sânul Celui Veşnic, fie faţă de trecut, fie faţă de viitor sau de prezent.

344 Dumnezeu are mereu timpul să facă ceea ce vrea, fie cu o nemaipomenită încetineală de Fiinţă Veşnică, fie cu o fulgerătoare viteză de Fiinţă Atotputernică.

d) întru Slava Sa

332 Pentru a scoate lucrurile din neant, Dumnezeu se foloseşte mai puţin de imensitatea lui decât de imperceptibilitatea lui şi o face cu o slavă nemaiauzită.

333 Laudă tuturor formelor de către toate materiile.

334 Rolul tuturor timpurilor, al tuturor spaţiilor, al tuturor nemărginirilor şi al tuturor veşniciilor în slava lui Dumnezeu.

e) Manifest de Bunătate

335 Creaţia reprezintă iubirea lui Dumnezeu în El-însuşi precum şi în afara Lui. Şi totodată iubirea de Dumnezeu din partea celor create.

---

[7] Mintea mişcă materia.

[8] în franceză, joc de cuvinte pe morfemu! „comm commandement, commence- ment, comment. E imposibil de tradus formal analogic, fără alterarea sensului.

940

376

636

932

908/2

454

315

494

Rolul Iubirii în Cauze.
Iubirea lui Dumnezeu pentru cele *create e* tot ce poate fi mai puţin pasionat, dar mai intens totodată.
Personificarea unei perfecţiuni binecuvântate: o manieră de-a lucra a lui Dumnezeu, cu condiţia ca ea să fie posibilă.
Pentru ceea ce a fost, nu există „sfârşit-făr'-de-sfârşit"; nici Neant etern în lucrarea lui Dumnezeu.
Tot ce e bun şi sfânt n-are nici început, nici sfârşit.
*
Cuvântul lui Dumnezeu *către lucruri* este darul durabil al fericirii lor şi forma binecuvântată a existenţei lor.
Transpunerea în Dumnezeu a Analogiei constă în iubire faţă de cele *Create.*
„Doamne, fă din ce în ce mai mult ca tot ce există să fie frumos şi tot ce e frumos să existe".

411
455

927

303

331

410

337

III. CREAŢIE: UNIVERSUL

919 »
Totul nu e nimic. Şi nimic nu e totul.
Anumite lucruri sunt de o măreţie care le face invizibile, după cum altele sunt prea mici pentru a fi văzute, fără ca prin aceasta ele să se sustragă, prin ele însele, lumii lucrurilor care se pot vedea.
Pulbere vie şi pulbere neînsufleţită din care este compusă lumea.
Dansul Elementelor.
*
Ordinea Numerelor.
*
Numărul ca semn, şi ca semn în serie ordonată.
*
Plimbarea numerelor, printre toate lucrările lui Dumnezeu, la Umbra ordinii lor.
*
Lecţia Speciilor.
*
Legea dominantă a Instantaneului în imaterialitate - şi teoria întârzierilor. - Proporţia între întârzieri şi condensarea materiei.
328 Sămânţa unui singur fulger, într-o nebuloasă. Nebuloasă pe care o fecundează un fulger.
946
915
Condensare şi densitate.
*
Totul este împreună.
336 Dumnezeu a creat Abisurile de dragul splendorii şi a măreţiei Abisurilor, dar şi pentru rodnicia Germenilor.
338 După cum spune Scriptura, Dumnezeu aşează (ştie să aşeze) comori în abisuri şi abisuri în comori
399
Disponibilitate, - şi dimensiuni flotante ale Universului.
421 Universul *are forma* sufletului, mai mult chiar decât are sufletul forma Universului.
95 Tărâmul Indeterminării, mai vast decât întreg Universul, cu frontiere difuze care ating Infernul şi Cerul. E centrul de atracţie şi de activitate al tuturor demonilor; cu încercări de formare, de deformare, de uzurpare în această plasticitate atât de misterios disponibilă.
417
394

Explozia spaţiului, proiecţia totală şi strălucitoare a timpului. *
Timpul cântăreşte poate mai greu decât Masa.

327

Se poate oare numi spaţiu locul în care nu este nimic, unde nu a fost nimic şi unde nu va fi nimic?
Spaţiul făcut de un loc care se caută în datul indeterminării.
*

întunericul vrea să camufleze spaţiul, iar tăcerea timpul. Totuşi ele nu distrug nici spaţiul, nici timpul.

Spaţiul se complace în a fi transparent pentru a-şi adeveri şi mai mult disponibilitatea.
întunericul în care nu există nimic. - Masca supremei nimicnicii.

Gravitaţia, ca indiferenţă, scăzând proporţional cu depărtarea. *
Studiul Vidurilor.

Somnul vidului este mai înfricoşător decât tăcerea lui.
Infinitul - lumina întunericului, întunericul luminii.
★

Prelungire care nu poate adăuga nimic, dar care confirmă virtutea infinităţii prezente, active şi transcendente.
*

O lumină care s-ar *consuma* ca tot restul, şi s-ar consuma chiar prin alergarea ei.

917 Eternitatea - trecut care rămâne prezent, mereu prezent şi

viitor în care totul va să vină în Dumnezeu, de la Dumnezeu.

422 Nimbul pe care-l înscriu orbitele aştrilor.
405 Constelaţiile Cerului nevăzut.

398 Universul nici măcar „Casa lui Dumnezeu" nu este; dimpotrivă,

Dumnezeu este Casa lui sau, mai degrabă, Abisul în care el, universul, se găseşte ca pierdut.
*

1032 Imensitatea Universului... totuşi prea mic pentru om, încă şi

mai mic pentru creştin.

325 Umbra lui Dumnezeu asupra Universului vizibil e deja mai mare

decât acest Univers.

416 întreaga viaţă a Universului redusă la străfulgerarea unei clipe.
926 Eternitatea ca Explozie şi ca Interiorizare.
*

931 Avântul şi spaţiul par a se bucura unul de celălalt, în beţia

comuniunii lor.
*

251 întreaga construcţie matematică nu e decât un *rezumat* condus

de logică în mijlocul unor abstracţiuni fictive ale cantităţii.

401

406
456
407
418
419

418 423

Cu cât urcăm mai sus în scara valorilor, cu atât mai nesemnificativ ne apare calculul probabilităţilor; şi chiar dreptul de a-l folosi.
Lumina nu e lumină decât prin oprirea ei. întreaga ei goană frenetică nu se petrece, poate, decât pentru această oprire, pentru a *impresiona* şi a sfârşi prin a se acoperi de splendoare.
*
Uniţi prin străfulgerare.
Străfulgerări fecunde.
Excludere prin infinitatea depărtării, mai degrabă decât prin vreo limită de rezistenţă şi de apărare prin îngrădire.
E o splendidă *explozie* a unei inviolabile esenţe, mai mult decât o geloasă excludere.
Un Univers care ştie şi simte astfel: chiar dacă, pentru el însuşi, *„el are* dreptate", *încă nu* înseamnă că ar avea dreptate absolută
★
Tot ce e timp reclamă şi proclamă eternitatea.
Unde se cuibăreşte, unde se poate cuibări minciuna în Univers?

IV. CREAŢIE: LUMEA

414 Imensitatea lumii vizibile ne îndeamnă şi mai mult să căutăm refugiu, fie chiar şi împotriva ei, în ceva mai vast decât ea.
*
412 Stranie lume, împrejmuită de vid şi mărginită de ceea ce nu este.
402 Cerul vizibil nu e albastru decât pentru om. El nu e nici de un albastru ca în timpul zilei, nici de un albastru ca în timpul nopţii - ci de un negru absolut, terifiant şi grandios, învăluind în negreala-i transparentă şi adâncă orice lumină, soarele nostru, luna şi stelele.
*
506 Nici o desăvârşire - înainte ca forma slavei să fie atinsă, a slavei perfecte întru lauda lui Dumnezeu, fără grija vreunui alt lucru.
460 Pământul nu se învârteşte în jurul său, nici în jurul soarelui. învârtindu-se, el îşi deapănă destinul, urmând totodată calea unui plan care îl depăşeşte şi îl impulsionează.
*
978 *învârtindu-se în jurul său,* pământul le dă oamenilor - ziua şi noaptea, munca şi odihna.
977 Crezi cumva că soarele nu are un scop? Dar oare îi cunoşti tu scopul?
★

388 Lumea (s-a făcut) este atât de ciudat făcută (fabricată) încât
oamenii inutili n-au altă şi adevărată utilitate decât aceea a însăşi inutilităţii lor.
376/2 Supleţe şi ascultare a celui Foarte-Mic; masivitate, rezistenţă şi durată a celui Foarte-Mare - acestea toate, în Natură.
928 De comparat centrul de gravitaţie şi centrul de eternitate.
1067 Toate Abisurile sunt copii ai lui Dumnezeu
263 înfricoşătoarea indiferenţă a unor Abisuri.
463 Combustibilul fosilă, în natură.
479 Sigiliul soarelui pus pe actul scris în Cer.

461 Globul lumii ţinut ca o micuţă jucărie în mâinile Copilului Isus.

CREAŢIE: SPIRITELE

389 îngerii reprezintă împăcarea cu Dumnezeu, cu Universul şi cu ei înşişi. - Sunt purtători de pace pretutindeni unde se duc.
381 îngerul şi omul, Dumnezeu i-a aşezat atât de sus, în El însuşi,
încât ei pot să-l spună NU chiar întreit Sfântului Dumnezeu; şi cu o libertate binecuvântată mai pot să-l spună: DA.

Frecventarea îngerilor- există oare mai bună companie pentru a învăţa bunele maniere şi a ne iniţia în modalităţile Cerului?
391
392
1046
11
15
10
1
*
îngerii îi sărută pe cei pe care-i iubesc, pe *frunte,* pe *inimă* şi, dacă e cazul, pe *aripi.*

DEMONII

Un înger căzut, cea mai *responsabilă* fiinţă care poate exista. Uluitoarea valoare a iniţiativei şi a responsabilităţii sale.
însingurarea demonilor datorită calităţii lor de îngeri (fiecare cu specia sa) însumând toate celelalte deosebiri, separări şi incomprehensiuni.
Unde ai putea găsi pacea, când nu faci decât să o distrugi în ea însăşi?
„Mistuitorii de cugete”.
*
Satana: „Nu pot să fiu nici măcar «Răul»” - „Doar Răul, singur, nu poate să fie”. - „Şi nu se poate chiar nimic întemeia pe *Vidul* Răului”.

–

941

464 589

465 562

466

393

904
467
De necuprins, acel „nu eram şi, iată, sunt”, perceput într-o străfulgerare.
Ce înseamnă de fapt prezenţa mamiferului ca treaptă de vârf pe scara corpurilor în Natură?
★
Chipul omenesc care prinde formă în substanţa lipsită de formă a seminţei.
După câte putem şti astăzi, nu e mai mare probabilitatea descinderii noastre dintr-o maimuţă decât dintr-un înger.
Pe cine vrem să convingem că, dintre maimuţe, omul e fără doar şi poate cea mai puţin păroasă şi cea mai bine dotată.
Orice fiinţă umană reprezintă o capodoperă în ceea ce priveşte alcătuirea şi elaborarea sa.
Viaţa şi disciplina celulelor.
Simetria umanizează creionările cele mai barbare sau cele mai lipsite de semnificaţie.
Dezvoltarea fiinţelor însufleţite o explică pe cea a *ideilor şi* a instituţiilor. - Nimic nu se aseamănă mai puţin, rămânând în egală măsură acelaşi, decât un embrion uman cu omul care va deveni din el.

Noi înşine suntem imagini care au imaginaţie şi care nu încetează să imagineze.
Sufletul despuiat ca o sabie.
*
Absorbim infinit prin toţi porii.
*
Omul care poartă pe frunte şi pe inimă amprenta unui deget; e mâna Celui Atotputernic care astfel îşi semnează opera.
Urma trupului în suflet, şi cea a sufletului în trup.
Formele sunt geloase unele pe altele.
Fraţi gemeni care n-ar purcede din acelaşi tată.
*
Stigmatele Naturii.
*
Legătura între Creator şi creatură - nici chiar (sau, mai ales) în ceea ce priveşte creatura - nu trebuie căutată dinspre creatură, ci dinspre Creator.
Eul, profet întru Eternitate.
Persoana, punct central prin care descindem din noi înşine.

574 Suntem cu toţii „fraţi întru eternitate” şi pentru eternitate.
274 Aşezat între Uitare şi Necunoscut, ţinând doar prezentul în mână, omul are mai multe clipe de inconştienţă şi de mister decât de conştienţă şi de precizie.
217 Moştenitor al lui Dumnezeu Cel Adevărat, al Singurului Dumnezeu Adevărat.
396 îngerul îşi înmoaie vârful aripii în albastrul cerului ca să scrie pe norul de foc: Amin.

V. OMUL: FACULTĂŢI ŞI DESTIN a) Facultăţi vegetative şi senzitive

219 Toate legăturile vii ale sevei şi ale sângelui.
*
462 Legătura ca natură, agăţată şi prinsă strâns de legătura dintre naturi.
924/2 Ochiul n-are nevoie să fie uriaş pentru a vedea totul.
*
220 *De la Imagine şi de la Asemănare, la Asimilare*
*
225 Obişnuinţele - dintre cele mai iscusite sau cele mai stupide slujnice.
*
385 Pentru a se atinge de toate, într-un fel minunat şi demn de El, Dumnezeu a creat fiinţe capabile să *atingă* şi să se atingă *de toate.*

b) Facultăţi spirituale: Cunoaştere şi Inteligenţă.

249 Jurisdicţia Inteligenţei, făcută din benedicţie sau din maledicţie, din predicţie sau din interdicţie[9]
949 Realităţile pe care le atingem, realităţile pe care le ştim, realităţile pe care le credem, realităţile care sunt cu noi sau fără noi, Realitatea care, numai ea, ne face să fim cu adevărat.
250 Inteligenţa e cea care prin natura ei trebuie să fie cel mai puţin izolată. Iar reproşul unui intelectualism desprins de toate este, şi el, cât se poate de puţin acceptabil, din punct de vedere al „izolării”.
227 Primul adevăr şi prima certitudine: „Eu nu sunt prin mine însumi”.
968 Certitudine = evidenţă limitată la persoană sau la circumstanţe.
*
228 O necesitate este mai mult decât o evidenţă.
*
1042 Când suntem prea aproape, precum şi prea departe, nu mai vedem nimic.
229 Impozitele pe care le percepe spiritul pe materie.
230 A distinge înseamnă a vedea mai bine.
556 Numele Domnului e scris pretutindeni şi parafează fiecare dintre lucrările Sale. Să ştim doar să-l citim şi, după ce-l vom fi citit, să ştim să-l şi pronunţăm.
581 Cunoaşterea lui Dumnezeu *nu este* în cărţi, nici chiar în Cărţile Sfinte; putem totuşi s-o aflăm în ele.
231 Frumuseţea cucereşte prin esenţa ei; ea cucereşte fără să se bată, şi prin propriile-i forţe.
681 Vreau să pictez lucrurile cu albastrul luminos şi arzător al zilei, sau cu albastrul închis al nopţii, punctat cu aur.
*
232 în domeniul artei, există un demers esenţial care ne aminteşte de rolul abstractizării din domeniul inteligenţei - o combinaţie între *ţintirea* obiectului, o *alegere* chibzuită şi *eliminarea* accesoriului.
259 Geniul nu apare ia tot pasul; nu pentru că existenţa lui ar fi imposibilă sau n-ar fi permisă. Raritatea lui se explică, printre altele, prin faptul că prea mulţi se cred geniali şi se mulţumesc doar cu atât.
840 Deopotrivă, sigur de sine, îndrăzneţ şi surprinzător ca zborul unei fiinţe întru totul terestre, dar înzestrată cu aripi.
.
625 Realităţi care cedează sub asaltul gândului, însufleţit de beţia străpungerii.
943 Ştiinţa Eului şi înnebunitorul vârtej al principiilor sale.
*
942 Filozofia *presupune* înţelepciunea, iar înţelepciunea Divina Armonie.
563 Nu ne gândim cu adevărat la Dumnezeu când nu ne gândim la *Adevăratul Dumnezeu.*

[9] Reflecţia se bazează, ca formă, pe jocuri de cuvinte, imposibil de redat altfel decât prin neologisme supărătoare în limba română.

în cele din urmă, omul fără Dumnezeu pierde orice proporţie, e nimicit, înghiţit de spaţiu, de timp, de Nesemnificativ.

564

564 773

566

415

239

260

330

235

258

916/2

Cine nu-L cunoaşte pe Dumnezeu nu ştie să măsoare nimic.
Cel ce crede că ştie măsura totul, nu-L cunoaşte pe Dumnezeu.
Priveşte-L pe Dumnezeu şi *te* vei înţelege mai bine. Priveşte-te pe tine întru Dumnezeu şi //vei înţelege mai bine.
Nu te vei cunoaşte cu adevărat decât după ce-L vei fi văzut pe Dumnezeu faţă în faţă.
Numai cei care cunosc ce înseamnă .Acelaşi" sunt în stare să ştie ce înseamnă „Celălalt".
Numărarea, corolar şi *omagiu* privind principiul identităţii sau al contradicţiei.
*
Ordinea Numerelor.
*
Rolul numărului în *atelierul* spiritului.
Omul priveşte mereu mai departe decât vede.
A cunoaşte bine: a atinge punctul în care minusul şi plusul se întâlnesc.

973 La toate nivelurile, acces la imagini.
413 Aştrii, ca lumini ale Dorinţei.
222 Expresia, strâns legată de impresie.
*
221 Raporturile imaginaţiei cu imaginea. Ale imaginii cu asemănarea. Şi ale asemănării cu obiectul.
★
579 înţelesul şi frumuseţea cuvântului: a *„Reţine".*
976 Formula trebuie să se identifice cu realitatea. Căci realitatea e cea care face formula şi nu formula cea care face realitatea. Dar chiar şi în formulă mai trebuie să deosebim expresia de conţinutul său - adică transpunerea în limbaj a gândului.
*
797 Scântei care ţâşnesc din cuvinte ce se izbesc între ele, cuvinte aspre şi pure, saturate de virtuţi ascunse.
676 Scrisul scrie cuvântul, cuvântul scrie gândul, gândul scrie ceea ce omul face cu un dar al lui Dumnezeu.
236 Adevărul, proprietate a lui Dumnezeu; cine aduce atingere unuia, o jefuieşte pe cealaltă.

914/2 Teama de toate nemărginirile pe care Cel Etern le implică.

896
666

671

937

906/3

742/2

261

244

980

981

*
Geniul numelui.
Suntem vegheaţi de Abisuri, din toate părţile. Dar şi noi trebuie să le veghem, deoarece la rândul lor depind, şi ele, de noi.
*
Abisurile sunt făcute pentru a fi iubite, respectate şi temute.
Absenţa abisurilor, semn de falsitate şi de eroare.
*
Necunoscutul presupune mult - chiar prea mult - cunoscut.
„Frumosul-Nume".
Animalul simte şi ştie că există. E de-ajuns să ne facă să râdem de acel: „Eu cuget, deci sunt”.
*
Experienţa este făcută din constatarea unor neputinţe şi din folosirea unor limite.
Ideile fixe seamănă poate cel mai puţin cu ceea ce înseamnă idei.
Nu trebuie să ne numărăm printre cei ce consideră orizonturile drept limite. E o eroare aproape la fel de grosolană ca aceea de-a considera suprafeţele tangibile drept unice realităţi.
982 E ca şi cum toate câte au fost gândite şi imaginate ar începe să gândească şi să imagineze la rândul lor... şi pe cont propriu.
*
983 în afara celor ce aşteaptă în continuare un Mesia care nu mai vine, există şi aceia care au ajuns să aştepte un Dumnezeu, ultimul model, fabricat de industria *noastră.*
984 Interesul faţă de o problemă de rezolvat primează prea adesea asupra interesului cuvenit realităţii - pe care acea problemă ar trebui s-o facă cunoscută, doar după ce ea a fost rezolvată. Ce abuz!
*
985 Mulţimea celor care încearcă să refacă sau care au vrut să refacă lumea după bunul lor plac.
545 Cel ce nu ştie nimic face multe lucruri, chiar fără să ştie.
*
669 Acolo unde omul caută, Dumnezeu lucrează; iar unde omul găseşte, Dumnezeu învinge.
*
698 Există oameni care nu ştiu să *vadă.* Alţii, care - văzând - nu ştiu să privească. Dar mai sunt aceia care - privind - nu ştiu să surprindă, să înţeleagă şi să contemple.
*
226 Trebuie mereu să ţinem cont de mulţimea lucrurilor care, prin ele însele, nu contează.
*
266 în ordinea divină, unele lucruri trebuie prinse în zbor ca pe un fluture, o libelulă, o pasăre. Altele, primite mână de la mână, altele culese de pe pământ ca florile care aştern

*

234

calea unei procesiuni.

254

255

256
233
271

974

974 1074

257

Putem şti multe lucruri pe dinafară, fără a înţelege o iotă din ele.
Gândurile zboară în toate sensurile cuvintelor şi chiar în cele ale jocurilor de cuvinte.
A raţiona mai înseamnă şi a rezona.
*
Bărbatul cel mai inteligent, de cum se priveşte în oglindă, are un aer stupid...
*
Orice instruire este o construire.
Toate au un sens; important e numai să-l găsim, încercând să-l şi căutăm.
*
Despre *compunerea* şi *instituirea* semnelor. *
Semnele[10] ca semne şi ca semnale.
Suntem ai lui Dumnezeu numai dacă respectăm tot ce este.
Ieşind din Adevărul creştin, ne pune (sic; fără îndoială; noi ne punem), în locul lui Dumnezeu, creierul, stomacul, pântecele.

[10] Cu majusculă în textul francez (Les Signes).

459 Suprafaţa lucrurilor nu înseamnă numai puţinul pe care ele îl cedează simţurilor noastre, împreună cu limita extremă a fiinţei lor- asemănătoare cu a noastră - dar şi ceea ce, adesea, ea *ascunde* vederii, tocmai *esenţialul* din fiinţa lor.

570 Studiul atent al erorilor instruieşte uimitor asupra oamenilor (care le practică sau le resping) şi asupra omului însuşi (în general).

584 Fiecare dintre noi este, cel puţin, un act nepieritor al voinţei lui Dumnezeu.

592 Avântul ne face să părăsim totul pentru a găsi mai mult decât totul.

604 Tronurile împlinirii, Stăpânirile Ordinii vitale, de necontestat, Puterile care personifică forţele active şi îngăduite.

VI. OMUL: FACULTATEA DE-A IUBI; LIBERUL ARBITRU; VOINŢA

240 Raţiunea noastră nu e lipsită de inimă; nici inima noastră, de raţiune.
*
245 Iubirea e deopotrivă bogăţia eului care se depăşeşte atunci când vrea să se depăşească, dar şi sărăcia eului care nu ajunge atunci când nu vrea altceva decât să-şi ajungă sieşi.
1079 Elaborarea dorinţei în eu.
*
267 Dorinţa ca tendinţă spre posesie, adică: de-a dispune liber de ceva ce încă *nu este* şi care ar putea *să* nici *nu fie* vreodată.
952 Dorinţă - vis - speranţă - efort-încercare reuşită sau ratată.
★
494 între fructul dorinţei şi dorinţa fructului, care învinge?
*
141 Dorinţa de Dumnezeu poate străpunge toate Cerurile.
262 A voi nu înseamnă a *impune,* ci a *predispune.* însăşi Voinţa lui Dumnezeu nu-şi ia libertatea să procedeze altfel.
*
242 Domnia „lucrului-voit".
243 Nu suntem stăpâni pe noi înşine numai dacă suntem simpli sau dacă am reuşit să ne simplificăm. Dar omul se vădeşte a fi atât de complex încât puţini sunt cei ce ştiu să se reducă la simplitate.
*
268 A face parte - a lua parte - a avea parte şi a împărţi etc... Toate, nuanţe de stabilit şi de aprofundat.
265 Torentul tuturor voinţelor din lume, voinţe amestecate, în sânul Voinţei Divine, cu toate nepotrivirile, prevalenţele, ciocnirile lor reciproce etc. etc...
*
264 Lume a Sumisiunii, a Emisiunii, a Permisiunii, a Admisiunii, a Transmisiunii, a Comisiunii, a Misiunii.
*
270 încercarea, forma cea mai onorabilă a progresului - în toate sensurile celor doi termeni.
271 Asprimea vieţii nu face decât să-i sublinieze atât valoarea cât şi preţul.
472 Inima, care nu poate vorbi, are totuşi dreptul la cuvânt.
670 Talentul este o libertate, iar libertatea este (şi ea) un dar.
*
624 Fiecare act al vieţii tale îi spune lui Dumnezeu o vorbă bună sau o insolenţă.
*
935 întrebuinţarea „spaţiului mediu" şi a „timpului apropiat" sunt ambianţa ta momentană şi spaţiul ce-ţi stă la îndemână.
731 Răspunderea noastră pentru tot binele sau tot răul care se face în viaţa prezentă şi viitoare a întregii lumi.
★
471 O iubire infinită poate fi oare satisfăcută?
*
473 îndurarea reclamă o *inimă* care să-i dea naştere, dar şi o *altă inimă* care să-i recunoască binefacerea.
475 Abnegaţia duce la progres spiritual; abdicarea în faţa oricărei preferinţe sau pasiuni personale, la progres ştiinţific.
★
476 Bunăvoinţa pregăteşte perseverenţa.
939 Cutremurătorul cuvânt „Motiv" - în întreaga lui realitate - şi în fiecare clipă. O lume a trecutului, a prezentului şi a viitorului, *văzută* în motiv.

OMUL: DESTIN AL FERICIRII.

657 Legea timpului: Creşteţi şi vă *înmulţiţi*! - Legea eternităţii: Uniţi-vă, întru Cel Unic!
*
585 Misterul[11] Unificării în virtutea lui „Precum".
*
743 Suntem ceva şi vom deveni mult mai mult ceva *în viaţa lui Dumnezeu.*
383 Până şi în carnea noastră avem un destin de slavă şi de frumuseţe. - Chirurgia morţii ne dă o înfăţişare de splendoare mai puţin nevrednică de Dumnezeu.
*

" Cu majusculă în textul francez (Le Mystere).

727 Ne tragem în linie directă din Bucuria lui Dumnezeu. - Să învăţăm a o cunoaşte şi recunoaşte.

217 Moştenitori ai lui Dumnezeu Adevărat, ai singurului Dumnezeu Adevărat.

610 *Suntem o* „aşteptare de Dumnezeu”, având Universul drept anticameră şi Abisurile din jur drept coridoare.

568 Ce covârşitor de mult poate însemna - şi permite de-a înfăptui - împrejurarea de-a purta ca nume propriu numele de Dumnezeu.

378 Ceea ce omul reprezintă faţă de propriul său embrion, conceput abia de două zile, nu este decât o imagine palidă a ceea ce omul este faţă de starea sa definitivă din lumea cealaltă - existând totuşi o relaţie mult mai strânsă între omul de aici şi cel de dincolo, conform planului lui Dumnezeu.

71,379 „Locul meu” - şi pentru totdeauna - nu e doar un loc, ci o treaptă, nu e numai o treaptă, ci o preferinţă, nu e nici numai o preferinţă, ci un reper de iubire mult mai adânc statornicit.

626 Nu ne scăldăm numai în Iubirea cu care Dumnezeu ne învăluie, ci şi în Iubirea Sa faţă de toţi ceilalţi şi de toate câte sunt.

*

1097 Eternitatea. Inevitabilă. Mai mult decât moartea. Vocaţie de fericire - sau de mâhnire, pentru cei care nu caută decât fericirea.

*

665 De voie, de nevoie, tot ce nu căutăm, ne caută - şi în propriul său profit, fie şi în detrimentul nostru.

*

487 A voi fericirea fără Dumnezeu, înseamnă a o căuta dincolo de Dumnezeu, mai departe decât esenţa lui Dumnezeu, înseamnă aşadar a o face *mai inaccesibilă* decât Dumnezeu însuşi.

723 Ce bine e să-L iubim pe Dumnezeu şi, mai ales, de-a avea un Dumnezeu pe care să-L iubim!

724 Bucuria simţurilor în care se concentrează tainicul presentiment al Timpului ce va să vină. Bucuria spiritului în care prinde contur uluitorul presentiment al Celui Veşnic.

726 A-L aştepta pe Dumnezeu înseamnă, chiar prin aceasta şi deja de pe acum, a ne bucura de El.

728 Viaţa noastră implică bucuria ce însoţeşte Ajunul unei eternităţi sigure, în care avem fericire după voie sau mâhnire dinainte pregătită prin însăşi grija noastră.

729 Dacă lucrările lui Dumnezeu ne încântă deja de pe acum şi aici pe pământ, cum va fi oare când le vom surprinde în sine, atunci când le vom vedea în Dumnezeu?